
ΑΞΙΟΛΟΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2014

Νέες Συνθήκες στο ενεργειακό τοπίο

- Σημαντική ανακατανομή της προστιθέμενης αξίας στην αλυσίδα παραγωγής προς όφελος του τομέα των καυσίμων
- Επανάσταση στον ενεργειακό τομέα: *Νέες τεχνολογίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, «νέα» καύσιμα (shale gas, νέα κοιτάσματα πετρελαίων.*
- Αίτημα για μείωση ρύπων και εκπομπών CO₂,
- Οικονομική κρίση: *απαιτήση για φθηνότερη ενέργεια*

Ασφάλεια Εφοδιασμού

Ασφάλεια Εφοδιασμού: η διαμόρφωση κατάλληλων συνθηκών, δομών και οργάνωσης των αγορών ενέργειας, η οικονομική απόδοση των οποίων να είναι επαρκής για τη βιωσιμότητα των αναγκαίων υποδομών.

- Η ασφάλεια εφοδιασμού όμως πρέπει να παρέχεται με κόστος που να μπορεί να απορροφηθεί από την οικονομία.
- **Η μείωση του κόστους θα έρθει μόνο από την ανάπτυξη ανταγωνιστικών πιέσεων**, οι οποίες θα ωθήσουν σε βελτίωση της λειτουργικής, τεχνολογικής και οικονομικής αποτελεσματικότητας στη χρήση των υποδομών και διαθέσιμων πόρων.
- Χρόνια έλλειψη ανταγωνισμού έχει ως αποτέλεσμα τη σταδιακή επιβάρυνση της οικονομίας με αναποτελεσματικότητες

Έλλειψη ανταγωνισμού στον ενεργειακό τομέα σηματοδοτεί τη σταδιακή επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας του συνόλου της οικονομίας.

Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο

- Συνεργασία μεταξύ των Διαχειριστών Συστημάτων.
  - Βελτιστοποίηση της χρήσης των υφιστάμενων υποδομών ώστε η αποτελεσματικότητα αυτή να προσελκύει τα αναγκαία κεφάλαια για την ανάπτυξη των συστημάτων. Τα συστήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι πεπαλαιωμένα και η μεγάλη διεύρυνση των ΑΠΕ απαιτεί επιπλέον κεφάλαια για την προσαρμογή των συστημάτων αυτών στις νέες συνθήκες.
  - **Η βελτιστοποίηση πρέπει να γίνει με τρόπο που να είναι δυνατή η μακροχρόνια διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού, η χρηματοδότηση του οποίου θα στηρίζεται σε οικονομικά υγιείς βάσεις.**
- Δημιουργία σταθερού θεσμικού και χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος για την υποστήριξη των κατάλληλων, μεγάλου βεληνεκούς υποδομών.
- Υιοθέτηση από τα κράτη-μέλη ενιαίου μοντέλου αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (Target Model)

Εθνικές Υποχρεώσεις

- Υιοθέτηση Target Model
- Δημιουργία συνθηκών για να επιτρέψουν την υιοθέτηση του ενιαίου μοντέλου («Οδικός Χάρτης ΡΑΕ»):
  - Σταδιακή προσαρμογή δομής της αγοράς, πρόσβαση τρίτων σε λιγνιτικούς και υδροηλεκτρικούς πόρους
  - Αύξηση ρευστότητας, εισαγωγή διμερών συμβολαίων φυσικής παράδοσης
  - Άρση στρεβλώσεων και διαμόρφωση του επιπέδου τιμολογίων λιανικής ώστε να καλύπτονται τα κόστη και οι επισφάλειες της αγοράς αναλόγως του προφίλ κατανάλωσης και καταναλωτή
  - Διαχείριση της παραγωγής των ΑΠΕ, εξασφάλιση συνθηκών χρηματοδότησης τους, διαχείρισης απωλειών για τη συμβατική αγορά
- Η ανάπτυξη της αγοράς πρέπει να γίνει υπό τους όρους της Ασφάλειας Εφοδιασμού

Πως πρέπει να προχωρήσουμε

Είναι προφανές ότι στο περιβάλλον που διαμορφώνεται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο η στρατηγική επιλογή μπορεί να είναι **μόνο η ανάπτυξη ανταγωνιστικών συνθηκών** με στόχο:

- Κατάλληλο επενδυτικό περιβάλλον για την είσοδο των αναγκαίων υποδομών, που να μπορεί να εκτιμηθεί η χρηματοδοτικότητά τους σε βάθος χρόνου, Ασφάλεια Εφοδιασμού
- Δημιουργία των χαμηλότερων δυνατών τιμών στην κατανάλωση ανάσχεση της στασιμότητας στην κατανάλωση ενέργειας και την υπο-εκμετάλλευση των υποδομών.
- Υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας: ο ενεργειακός κλάδος να είναι εργαλείο ανάπτυξης
- Αποκάλυψη αξιών και κόστους επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων.

Ρυθμιστικά μέτρα – διαμόρφωση συνθηκών ανταγωνισμού - 1

- Τα ρυθμιστικά μέτρα ως προς τις συνθήκες ανταγωνισμού πρέπει να διαμορφώνουν συνθήκες που να επιτρέπουν στους επιμέρους συμμετέχοντες (ΔΕΗ, ανεξάρτητους ή καθετοποιημένους παραγωγούς, προμηθευτές, καταναλωτές) **να κατέχουν και να διαχειρίζονται διαπραγματευτικά ατού στην αγορά ενέργειας.**
  - Για παράδειγμα η προτεινόμενη εφαρμογή του NOME, παρόμοια με αυτή της Γαλλίας μπορεί να προσφέρει σε κάθε έναν από τους συμμετέχοντες συγκεκριμένα πλεονεκτήματα ατού στις μεταξύ τους συζητήσεις. Τα πλεονεκτήματα αυτά για κάθε ομάδα που συμμετέχει στην αγορά πρέπει να διατηρούνται μακροχρονίως και να διασφαλίζουν την παρουσία πολλών συμμετεχόντων.
  - Η κινητικότητα αυτή της αγοράς θα ωθήσει τους συμμετέχοντες να προσπαθήσουν να βρουν ευκαιρίες και στις διπλανές χώρες, διατυπώνοντας με σαφήνεια πλέον το αίτημα τους σαφές αίτημα για τη σύζευξη αγορών, ανάπτυξη των διασυνδέσεων.

Ρυθμιστικά μέτρα – διαμόρφωση συνθηκών ανταγωνισμού - 2

- Οι όποιες αποφάσεις αφορούν την εισαγωγή εναλλακτικών καυσίμων, τεχνολογιών (πχ λιθάνθρακα) θα πρέπει να υποστηρίζονται από τις συνθήκες της αγοράς, και της δυνατότητάς τους να δραστηριοποιηθούν με όρους ανταγωνισμού. Αποκλεισμοί από την αγορά παράγουν λανθασμένα σήματα για επενδύσεις. Η ανοιχτή αγορά μπορεί να δημιουργήσει τις ανταγωνιστικές πιέσεις που χρειάζονται.
- Επικέντρωση για την εξυπηρέτηση αναγκών που μπορούν να προσδώσουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία στην χώρα: εξαγωγικές δραστηριότητες στον τομέα της ενέργειας θα μείωναν την ευκαιρία αυτή. Σε άλλες εποχές θα ήταν εύλογο να εξαχθούν κεφάλαια στις γειτονικές χώρες για ενεργειακές επενδύσεις. Μόνο ο τομέας των υδροηλεκτρικών, η περαιτέρω ανάπτυξή τους θα μπορούσε να προσδώσει στοιχεία αποδοτικότητας στην εξαγωγή ενέργειας.

Το κρίσιμο ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί:

- τα όποια πλεονάσματα παραγωγού προκύπτουν στην ελληνική αγορά, είτε από τη χρήση λιγνίτη, νερών ή ΑΠΕ πρέπει να παραμένουν στον παραγωγό και στην ενεργειακή αγορά ή να διαχέονται στην κατανάλωση?
- Μπορεί το πλεόνασμα αυτό να καταστήσει την ενεργειακή αγορά ανταγωνιστική σε διεθνές επίπεδο ή άλλοι τομείς της ελληνικής οικονομίας μπορεί να είναι έχουν σημαντικότερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, εάν βέβαια μπορούν να έχουν παρόμοια κόστος ενέργειας με τους ανταγωνιστές τους?

Στήριξη της κινητικότητας αυτής

- Λόγω κακής χρηματοοικονομικής κατάστασης χρειάζονται «άσπρες τρύπες», που θα εξοικονομούσαν κόστη, και εμμέσως θα «χρηματοδοτούσαν» αυτήν την κινητικότητα:
  - Διασύνδεση νήσων
  - Βελτίωση αγοράς ΦΑ και όρων προμήθειας του. Μεταβολή ρυθμιστικού πλαισίου της λιανικής αγοράς, δημιουργία συνθηκών περαιτέρω ανάπτυξης δικτύων διανομής. Διεύρυνση μεγέθους ανταγωνιστικής αγοράς.
  - Αποτελεσματική διαχείριση πιστωτικού κινδύνου, ήτοι του κινδύνου είσπραξης των λογαριασμών.
  - Μείωση φορολογίας, σε ηλεκτρισμό και φυσικό αέριο.
  - Διαμόρφωση νέων συνθηκών της αγοράς ΑΠΕ, οι οποίες αναπτύσσονται με όρους ανταγωνισμού: υποχρεώσεις προμηθευτών/ καταναλωτών να καταναλώνουν ενέργεια από ΑΠΕ αντί των υφισταμένων FIT θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αποτελεσματικότερη ανάπτυξη των ΑΠΕ με την αναγκαία μόνο επιβάρυνση στον καταναλωτή.

Ευχαριστώ πολύ

Μίλτος Ασλάνογλου

Β' Αντιπρόεδρος ΡΑΕ

maslanoglou@rae.gr